

Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény

1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

Tel.: 06-1-250-1552; 06-1-453-0119

Fax: 06-1-453-0118; e-mail: gondvez@kszki.obuda.hu

**ÓBUDAI
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY
SZAKMAI PROGRAMJA**

Készítette:

Müller Istvánné
intézményvezető

Hatályos: 2020. március 1-től

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3. oldal
I. A szolgáltatás célja	6. oldal
I. 1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatási elemek és tevékenységek	6. oldal
I. 2. Más intézményekkel történő együttműködés módja.....	26. oldal
II. Az ellátandó célcsoport.....	28. oldal
III. A fenntartó által biztosított szolgáltatási elemek.....	30. oldal
IV. Az ellátás igénybevételének módja	31. oldal
V. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	34. oldal
VI. Összegzés	35. oldal
VII. Záró rendelkezések.....	36. oldal

Mellékletek:

1. számú melléklet: Megállapodások (5 db)
2. számú melléklet: Házirend (1 db)
3. számú melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat

BEVEZETÉS

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda Békásmegyer Önkormányzata (a továbbiakban: Fenntartó) jogelődje alapítói szándékának megfelelően működteti az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményt, mely a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodás keretében szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást biztosít.

Intézmény neve: Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (rövidített neve: ÓSZSZI)

Székhelye, címe: 1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

Típusa: szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat nyújtó integrált intézmény

Jogszabályi háttér

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény működését az alábbi hatályos jogszabályok szerint biztosítja:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: Ir);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet);
- a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet;
- az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet;
- Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról szóló 13/2005. (III. 3.) rendelete (a továbbiakban: 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet);
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény.

Óbuda-Békásmegyer a Főváros legszebb történeti múlttal rendelkező kerülete, melyben egyben Budapest legnagyobb lakótelepi állománya is található. Ez speciális szükségletet és kihívást jelent, nem csak szociológiai szempontból, de a szolgáltatásunkat illetően is. Intézményrendszerünk évről évre rugalmasan követi a területen fellépő igények tartalmát, számát, a területi eloszlás alakulását. Története több évtizedes múltra tekint vissza.

A **Házi Gondozás**, mint szolgáltatás az 1970-es években kezdődött, majd 1976-tól a hatóság közvetlen irányítása alatt három szervező gondozónő és társadalmi aktívák biztosították a segítségnyújtást a kerületben élő rászoruló idős emberek számára. Jellemző volt az önkéntesség, a profizmus hiánya. 1980-tól önálló intézménnyé vált, munkáltatói jogkörrel felruházott kerületi vezető gondozónő kinevezésével. A nyugdíjasházak megépítésével elindultak az idősek napközi otthonaiban nyújtott szolgáltatások, melyeket kizárólag a nyugdíjsházi lakók vehettek igénybe. 1986-ban létesült az első önállóan kialakított Idősek Napközi Otthona a Kiskorona u. 3. szám alatt.

1989-ben már két önálló gondozási központ nyújtott szociális szolgáltatást belső Óbudán és Békásmegyeren.

Az intézményt a kerületi vezető gondozónő irányította részben önálló költségvetéssel rendelkező intézményként.

A szervező gondozónők feladatkörét átvették a gondozási központvezetők, a társadalmi aktívák szerepe ugyan csökkent, de még mindig meghatározó jelentőségük volt az ellátásban.

A gondozási központok zömében még a házi gondozási feladatokat látták el, az idősek napközi otthonai szervezetileg önállóan dolgoztak.

1992-ben nyitották meg az átmeneti elhelyezést nyújtó „Derűs Alkony” Gondozóházat, amely 1996-ban levált az alapellátásról, és önálló intézményként működött tovább.

1997-ben új szolgáltatásként kezdte meg működését az Otthoni Szakápolási Szolgálat és az ingyenes segédeszköz kölcsönzés.

1998-ban az intézmény további szervezeti átalakuláson ment át. A gondozási központok ellátási területét utcajegyzékben határozták meg. A területi felosztáshoz igazodóan hat gondozási központ kialakítására került sor.

A nappali ellátást nyújtó idősek klubjai, (a továbbiakban idősek klubjai) melyek zárt klubként működtek, nyitottá váltak, szervezetileg a gondozási központokhoz integrálódtak.

2007-ben az ellátás racionalizálása vált szükségessé, így a hat gondozási központ feladatát, a kerület újrafelosztása után négy gondozási központ váltotta fel.

A 2010-es években két új, nappali ellátást nyújtó idősek klubja nyílt.

2014 szeptemberében, az Almási Balogh Loránd Idősek Klubja 80 férőhellyel, majd 2015 szeptemberében a Heltai Jenő Idősek Klubja 100 férőhellyel.

2016. június 1-én megkezdte működését a III. számú Házi Segítségnyújtó Szolgálat a Harang u. 1. szám alatt, az engedélyezett és befogadott férőhelyek száma: 90 fő.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó „**Derűs Alkony**” **Gondozóház** 1992. január 2-án nyitotta meg kapuit az óbudai idős emberek számára. Kezdetben csak 17 engedélyezett férőhelyszámmal, 460 m² alapterületen működött, a Zipernowsky Károly utcai bölcsőde épületének 1/3 részében.

A szolgáltatás iránt megnövekedett igények szükségessé tették a gondozóház bővítését.

A Fővárosi Szolidaritási Alap Pályázat 7.220.000.- Ft támogatásával valamint az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat hasonló léptékű segítségével 1996-ban sikerült az intézményt tíz férőhellyel fejleszteni.

Az intézmény további fejlesztésére 1999 júliusában került sor, amikor az épületben működő 40 férőhelyes bölcsőde eredeti funkciója teljesen megszűnt, ezáltal lehetőség nyílt újabb 22 férőhely kialakítására. A programot az Önkormányzat testületi hozzájárulása, a Szociális és Családügyi Minisztérium 10 millió forint, valamint a Fővárosi Szolidaritási Alap 17,5 millió forint pályázati támogatásával sikerült megvalósítani.

A Szociálpolitikai cselekvési tervben szereplő, következő intézményi fejlesztés 2006. december 14-én valósult meg. Az Intézmény 7 lakószobával és egy mentálhigiénés szobával bővült. A gondozottak létszáma 49 főről 56 főre emelkedett.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat a 659/ÖK/2010. (X. 29.) számú határozata alapján a kerületi szociális szolgáltatás koncepcióba illeszkedve, a személyre szóló ellátás hatékonyabbá és komplexebbé tétele, valamint gazdaságosabb működtetése, és a humán erőforrás gazdálkodás optimalizálása érdekében az Óbudai Gondozási Központ és a „Derűs Alkony” Gondozóház integrációjával létrehozta az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményt.

A szociálisan rászorulóknak az egységes szakmai irányelvek alapján biztosított szolgáltatásainkat az Intézmény székhelyén és további 10 telephelyén igényelhetik az alábbiak szerint:

Székhely:

1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (Kiskorona Idősek Klubja, férőhely: 80)
- házi segítségnyújtás (I. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 99 fő)
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (kihelyezhető készülékek száma: 42 készülék)
- Otthoni Szakápolási Szolgálat (engedélyezett vizit keretszám: 552)

Telephelyek:

Harrer Pál Idősek Klubja

1033 Budapest, Harrer Pál u. 4.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 130)

Harang Idősek Klubja

1033 Budapest, Harang u. 1.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)
- házi segítségnyújtás
(III. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 90 fő)

Szérűskert Idősek Klubja

1033 Budapest, Szérűskert u. 39.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)

Meggyfa Idősek Klubja

1033 Budapest, Meggyfa u. 33.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 100)

Víziorgona Idősek Klubja

1038 Budapest, Víziorgona u. 12.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 120)

Őszike Idősek Klubja

1038 Budapest, Őszike u. 8.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 130)
- házi segítségnyújtás
(II. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 99 fő)

Hatvany Lajos Idősek Klubja

1039 Budapest, Hatvany Lajos u. 1.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 120)

Almási Balogh Loránd Idősek Klubja
1031 Budapest, Sujtás u. 20.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)

Heltai Jenő Idősek Klubja
1039 Budapest, Madzsar József u. 7-11.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 100)

„Derűs Alkony” Gondozóház
1039 Budapest, Zipernowsky u. 3.

- átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás (időskorúak gondozóháza, férőhely: 56)

I. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA

A Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szakmai programjának középpontjában a szolgáltatást igénybevevő idős ember áll. Az integrált intézmény garantálja a szolgáltatások egységes szakmai irányítás alatt történő minőségfejlesztését, és az egységes szakmai elvek megvalósulását minden telephelyen.

A modell értékű szociális szolgáltatás célja, hogy a rászoruló idős ember számára megfelelő szociális biztonságot garantáljon egészségük megőrzésével és emberi méltóságuk tiszteletben tartásával az időskorúak önállóságát erősítse, családban való aktivitásukat és a közéletben való részvételüket növelje.

Az intézmény fő feladata a kerületi szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátás megszervezése, annak magas színvonalú biztosítása. **Intézményünkben a szolgáltatást igénylő személy lakóhelyéhez legközelebb, folyamatosan kapja meg azt az ellátást, amelyre igényt nyújtott be, és a hatályos jogszabályok alapján arra jogosult.**

A Szakmai Programunk fontos eleme kerületünk nyugdíjas lakosságának a tevékeny időskorra való motiválása. Az életkorral járó változások megismerése, az egészséges életmód-, a mozgás szükségessége, a helyes táplálkozás és gyógyszersedés ismerete, az élethosszig tartó tanulás, a művelődés lehetősége mind az időskorúak egészségének megőrzését szolgáló programunk része.

I. 1. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMELK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény olyan integrált szervezeti forma, amely Óbuda-Békásmegyter teljes területén biztosítja az alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátást, komplex ápolási és gondozási feladatokat lát el, és emellett teljes körű szociális információs szolgáltatást nyújt a kerület lakóinak.

A komplex tájékoztatás célja, hogy a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátási formákról, az intézmény szolgáltatásairól, az ellátások igénybevételére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos tudnivalókról naprakész információt nyújtson. Ez a szolgáltatás az intézmény valamennyi szervezeti egységében egyformán elérhető annak érdekében, hogy a lakosság a lakóhelyéhez legközelebb kapja meg a szükséges ellátást. Amennyiben az igényelt szociális szolgáltatás helyben nem érhető el, intézkedünk az ellátási lehetőségek felkutatásáról és segítséget nyújtunk az ügyintézésben.

A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA ÉS MÓDJA

A kieső családi funkciók teljes körű pótlásának igénye nélkül az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény alapfeladata az, hogy az időskorú lakosság saját megszokott környezetében, otthonában élhessen mindaddig, amíg az állapota ezt lehetővé teszi.

A megszokott környezetben való maradást - a jogszabályi keretek betartása mellett - minden olyan esetben segítjük és támogatjuk, ameddig az ellátást igénybevevő személy biztonságát, emberi méltóságát és életminőségét nem veszélyezteti.

Ezen túlmenően a „Derűs Alkony” Gondozóház intézményi keretek között nyújt átmeneti elhelyezést azoknak az idős embereknek, akik élethelyzetük változása miatt – időlegesen – mindennapi életvitelüket otthonukban nem tudják folytatni.

Szolgáltatásainkat úgy szervezzük meg, hogy az idős ember lakóhelyéhez a lehető legközelebb kapja meg az adekvát segítséget. A szolgáltatások komplexitása és átjárhatósága garantálja az igénybevevők valós szükségleteihez igazodó ellátást.

Étkeztetés

Az étkeztetés szolgáltatási elemkeretében azoknak a szociálisan rászorult embereknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodunk, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmenetileg nem képesek biztosítani.

Az étkeztetést vásárolt szolgáltatás formájában biztosítjuk, melyhez Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata közbeszerzési eljárás során a Hungast Vital Kft.-t választotta szerződéses partnerének.

Az így megszervezett étkeztetés keretében az ellátottak napi kétszeri étkezéséről tudunk gondoskodni. Kiemelt célunk az egészséges táplálkozás kritériumainak is megfelelő szolgáltatás nyújtása, melyet a főzőkonyha dietetikus szakember alkalmazásával segít. A Hungast Vital Kft. az idős korosztály szükségleteihez igazodó mennyiségű, minőségű és összetételű ételek előállítására alkalmas, külön főzőkonyhával rendelkezik. „A” és „B” menüválasztásos étkeztetés lehetőségét kínálja a heti étrend szerint.

A menükínálat mellett az ételek elfogyasztásának körülményeire is nagy hangsúlyt fektetünk. Egy szépen megterített asztal és a gusztusos tálalás bearanyozza az időskorúak napját, megalapozza hangulatát.

Az ételhordós tálalást új csomagolástechnika váltotta fel. Az egyszer használatos fóliázott dobozokban kiszállított ételek jobban megfelelnek az élelmezésbiztonság követelményeinek.

Az étkeztetésben részesülő személyek véleményének érvényesülését nemcsak a napi visszajelzések továbbításával tesszük lehetővé, hanem negyedévenként lehetőséget adunk a szolgáltatást igénybevevők és a Hungast Vital Kft. vezetőinek személyes találkozására, a közvetlen párbeszédre.

Az étkeztetést a lakosság szükségleteihez igazodva az étel

- a) kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- b) elvitelének lehetővé tételével,
- c) lakásra szállításával szervezzük meg.

Az étkezési és szállítási térítési díj megállapításánál a 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet és a 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet az irányadó. „Ha az étel lakásra történő kiszállítása közös háztartásban élő személyek részére történik, a kiszállításért fizetendő személyi térítési díjat csak egy személyre lehet megállapítani”. Az étel házhoz szállítását a Hungast Vital Kft. biztosítja.

Egészségi indok alapján orvosi javaslatra diétás ebédet is biztosítunk a hét minden napján a normál étkeztetésnél leírt módon.

Az ellátásra jogosult, vagy fizetésre kötelezett személy kérelmére, az étkezésért fizetendő térítési díjat - indokolt esetben - a Polgármester méltányosságából mérsékelheti, illetve elengedheti. A méltányossági kérelmet részletes indokolással az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani. Az intézményvezető a kérelmet - javaslatával együtt - 8 napon belül megküldi a Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztályára.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakókörnyezetében biztosítja.

A gondozó segítséget nyújt a szolgáltatást igénybevevő idős embernek fizikai, mentális és szociális szükségletei kielégítéséhez saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően. Feladatainak ellátása során – szükség esetén más szakemberek bevonásával – figyelmet fordít az idős ember meglévő képességeinek fenntartására és esetleges fejlesztésére.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően az intézményvezető - vagy az általa megbízott személy - és a házi orvos megvizsgálja az ellátást igénylő gondozási szükségletét, a vizsgálat eredményének igazolása értékelő adatlapon történik.

Amennyiben az intézményvezető helyett az általa megbízott személy vesz részt a gondozási szükséglet vizsgálatánál, akkor ezt az adott kolléga munkaköri leírásában is rögzítik és ez feljogosítja Őt arra, hogy az értékelő adatlapot aláírja.

A házi segítségnyújtás módját és gyakoriságát a gondozási szükséglet alapján - a szolgálat vezető gondozójának javaslatára - a gondozott igényeit figyelembe vételével az intézményvezető határozza meg. Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt az intézmény képviselője tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás (idősek otthona) igénybevételének lehetőségéről.

A házi segítségnyújtás keretében személyi gondozásra, vagy szociális segítségre kötünk megállapodást.

A házi segítségnyújtás

a) személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás

b) szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szolgáltatásnyújtás során a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendeletet kell figyelembe venni. **A házi segítségnyújtás gondozási tevékenységeit és résztvékenységeit az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklete határozza meg.**

A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése

- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fürtkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A gondozó a napi gondozási tevékenységéről az **1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben** meghatározottak szerint tevékenységnaplót vezet.

Mentálhigiéné a házi segítségnyújtásban

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény gondozói a gondozási szükséglet vizsgálat eredményéről készült értékelő adatlap szerint látják el az idős embereket otthonukban. A gondozási területen az igénybevevők elosztása, a feladatok szervezése, a közlekedési útvonalak tervezése alkalmával a munkatársak minden esetben az optimális időbeosztásra törekszenek, hogy az idős emberek érdekében a legtöbb időt tölthessék a tényleges gondozási feladatokkal. Az igénybevevők a rendszeres segítségnyújtás folyamán – a megállapodásban meghatározott tevékenységi formák mellett – megtapasztalják a személyes kapcsolat emberi értékét is. A törődés, az odafigyelés önmagában is gyógyító hatással van a segítségre szoruló idős emberekre.

Az esetek többségében elegendő az odafigyelés, amelyben a gondozónők a munkájuk ellátása közben részesítik a szolgáltatást igénybevevő idős embert. Mentálhigiénés szakképzettséggel

rendelkező szakember akkor lép be a rendszerbe, ha a szolgáltatást igénybevevő idős ember a gondozási kereteken túlmenő mentális segítségre szorul. Ez történhet a gondozónő jelzése alapján krízisintervenció, vagy egyéb, a gondozónő tevékenységét kiegészítő szolgáltatás formájában. A krízisintervenció akut mentális segítségnyújtás azoknak a házi segítségnyújtás szolgáltatást igénybevevő idős embereknek, akiknek lelki egyensúlya megbillent, és problémáikkal nem képesek egyedül megküzdeni.

Korunk egyik leggyötrőbb lelki megpróbáltatása a magány. A nagyvárosi lét, a lakótelepi életforma fenyegető problémája az elszigetelődés, amely különösen az időskorúakat sújtja. Ez akkor is igaz lehet, ha az idős embernek van családja, de távol él tőle, vagy családjával együtt él, de családtagjai aktív dolgozók, elfoglalt emberek. Többen azért is veszik igénybe a házi segítségnyújtás valamely formáját, hogy „valaki rájuk nyissa az ajtót”.

A szolgáltatási elem szakmai háttérét az intézményben több munkatárs felsőfokú mentálhigiénés végzettsége alapozza meg.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2013. július 1-jétől a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás állami feladat. Kerületünkben az Önkormányzat ezt a szolgáltatást az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény keretein belül – 42 darab jelzőkészülék kihelyezésével – a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület diszpécserszolgálatán keresztül, a nap 24 órájában, folyamatosan biztosítja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás egyre gyakrabban igényelt szakmai területként jelenik meg a szociális szolgáltatások körében. Ez a szolgáltatási forma, a házi segítségnyújtás kiegészítéseként, a közvetlen családi háttérrel nélküli idős, vagy fogyatékos személyek saját környezetben maradását segíti, és a krízishelyzetben azonnal hívható segítségnyújtás formájában a biztonságukat garantálja.

Az ellátott személy segélyhívása esetén - a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében - az ügyeletes gondozó helyszínen történő haladéktalan megjelenését, az azonnali intézkedés megtételét, és szükség esetén további egészségügyi, vagy egyéb ellátás kezdeményezését biztosítjuk.

A krízishelyzetek szakszerű elhárítását jól képzett - a szolgáltatás nyújtására önként jelentkezett - gondozónőink ügyeleti rendszerben biztosítják, akik heti váltásban tartanak ügyeletet, illetve állnak készenlétben a hívások fogadására. Maga a tudat, hogy bármi történik (rosszullét, elesés stb.) a segítség egy gombnyomásra biztosan jön, megnyugvást és biztonságérzetet ad a készülék használójának.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felügyeleti szolgáltatási elemet biztosít.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás műszaki rendszere

A szolgáltatást az „Oraculum V1R4” GSM alapú jelzőrendszeres házi gondozást segítő rendszer, valamint az ehhez kapcsolódó „Felvigyazo.hu” WEB-es felügyeleti szoftver biztosítja. Előnye, hogy a folyamatos rendelkezésre állás 2 SIM használatával valósul meg. A WEB-es felület bárhol elérhető, ellenőrizhető a megfelelő jelszó segítségével.

A rendszer útmutatást ad az ügyeletes gondozó számára a szükséges intézkedések megtételére, dokumentálja az eseményeket és az intézkedéseket. Minden hívásról jegyzőkönyv készül (éles, téves, próba).

A rendszer elemei a kézi jeladó és a segélyhívó adó.

A kézi jeladó kis teljesítményű rádióadó, a szolgáltatást igénybevevő idős ember nyakában, vagy csuklóján hordható kis készülék, amellyel szükség esetén gombnyomással riasztható a diszpécserközpont. A készüléktől 30 méteres környezetben is képes továbbítani a segélykérést.

A segélyhívó adót a leggyakrabban használt helyiség falára kell telepíteni. Az adó segélyhívás esetén 10 hangjelzéssel és a készüléken egy piros jel kigyulladásával jelzi, hogy vette a kézi jeladó jeleit és megkezdte a segélyhívást. (A készüléken lévő zöld jel állandóan világít.) A fali készülék

dobozán található piros (riasztás) nyomógomb hatása megegyezik a kézi jeladó gomb megnyomásának hatásával, azaz a piros nyomógomb szintén segélyhívásra szolgál. Erre a kézi jeladó meghibásodása, vagy elvesztése esetén lehet szükség. Az adó bal oldalán lévő zöld háromszög alakú gomb megnyomása törlő információt juttat el a központba az esetleges téves, vagy véletlen segélyhívás esetén.

A jelzőrendszeres segítségnyújtás folyamata

- 1) A jelzőrendszeres segélyhívás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület diszpécser központjának adatbázisában rögzítésre kerül.
- 2) Riasztási jelzés érkezik a diszpécser központ munkatársától, aki bemondja a segítséget kérő nevét, címét, telefonszámát az ügyeletes ápoló-gondozónak.
- 3) Az ügyeletes gondozó felhívja a segélyt kérőt.
- 4) Ha téves a jelzés, megkérjük a hívót, hogy fáradjon a falon lévő készülékhez és nyomja meg TÖRLÉS gombot (meg kell várni, míg visszaszól, hogy a törlés megtörtént).
- 5) Taxi hívás, indulás a riasztást leadó ellátott lakcíméhez közelebb eső – Harrer Pál u. 4. vagy Hatvany Lajos u. 1. sz. alatti – nyugdíjsházhoz az ellátott lakásának kulcsaiért. A kulcsok a nővérszobában biztonságosan zárható kulcsos szekrényből kerülnek felvételre. Ezt követően tovább indulás és érkezés a riasztás helyszínére (jogszabályi előírás szerint 30 percen belül a riasztás helyszínére kell érkezni).
- 6) A lakásba való bejutás után gyors helyzetfelmérés és a szükség szerinti intézkedés megtétele. Krízishelyzetben csak az azonnali segítségnyújtást követően ad visszajelzést a diszpécserközpontnak az ápoló.

A gondozók – az alapvető elsősegélynyújtó felszereléseken kívül – szolgálati mobiltelefonnal rendelkeznek, így riasztás esetén ezen keresztül elérhetők, illetve ennek segítségével orvost, szükség esetén mentőt hívnak.

A gondozó a készenléti táskával, taxi igénybevételével 30 percen belül megjelenik a hívó lakásán és ott a szükséges segítségnyújtást, vagy a megfelelő intézkedést megteszi.

A jelzőrendszeres házi gondozás műszaki-technikai felügyeletét, ellenőrzését, a meghibásodások esetén a kisebb javítási, szerelési munkákat a rendszergazda látja el. A rendszergazda kapcsolatban áll a szolgáltatás szakmai vezetőjével.

Nappali ellátás - Idősek klubja

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény tíz nappali ellátást nyújtó Idősek Klubját működtet, melyből hat nyugdíjsházban, négy önálló épületben biztosít szolgáltatást.

Idősek Klubjában a saját otthonukban élő, mentális és szociális segítségre szoruló nyugdíjas embereknek biztosítunk lehetőséget napközbeni tartózkodásra, közösségi életre. A nappali ellátás célja a társas kapcsolatok kezdeményezése, fenntartása, a tétlenséggel járó kóros folyamatok kivédése, az egészségi állapot figyelemmel kísérése, az idős ember szociális helyzetének javítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének biztosítása.

A klub programjain belül egyéni tanácsadás és csoportos foglalkoztatási lehetőséget kínálunk. A csoportos foglalkozások célja a szabadidő aktív és hasznos eltöltése, az időskorral járó szellemi és fizikai hanyatlás késleltetése. A programok összeállításánál a klubtagok mentális és fizikális szükségletei és igényei a meghatározók. A rendszeres napi tevékenységek és programok, azokon belül a foglalkozások rendje kiszámíthatóan strukturálja az idős emberek napját, értelmes tartalommal töltik meg a sok szabadidőt.

A nappali ellátás

- tanácsadás,
- készségfejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- esetkezelés,
- felügyelet,
- gondozás,
- közösségi fejlesztés,

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Tanácsadás:

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Helyi szinten:

- az intézmény szaktanácsadó orvosa igény esetén személyre szóló konzultációt biztosít, továbbá a klubtagok részt vehetnek az intézményi orvos és meghívott előadók egészségmegőrző és tájékoztató előadásain is,
- jogi problémák esetén az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény jogi szakértője ad tanácsot,
- a mentálhigiénés és szociális szakemberek életvezetési és életvitelre vonatkozó tanácsokat adnak a klubtagoknak,
- az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény rendszeresen szervez vagyon- és életvédelmi tanácsadást, előadást a kerületi rendőrség, tűzoltóság és polgárőrség részvételével.

Készségfejlesztés:

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

Helyi szinten:

- szabadidős programok,
- manuális, fejlesztő, játékos foglalkozások,
- tematikus beszélgetések, előadások,
- versenyekre való felkészülések,
- sport és mozgásprogramok,
- a tömegkommunikációs eszközök használatának segítése napi rendszerességgel megvalósul.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:

Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Helyi szinten:

- mosási, vasalási lehetőséget és ehhez eszközöket biztosítunk az igénybe vevő számára, ha ezt saját háztartásában nem tudja megoldani.

Esetkezelés:

Az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Helyi szinten:

- amennyiben klubtagjaink nehéz élethelyzetbe kerülnek, segítünk a probléma feltárásában, a beavatkozási pontok meghatározásában,
- segítünk saját erőforrásaik feltárásában és a szociális hálót alkotó intézményekhez való eljutásban,
- hivatalos ügyek intézéséhez tanácsot, segítséget nyújtunk.

Felügyelet:

Az igénybevevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes, vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll.

Gondozás:

Az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

Helyi szinten:

- az intézményben biztosítjuk a pihenést,
- figyelemmel kísérjük egészségi állapotukat, a folyadékpótlásukat, szükség esetén vércukrot, vérnyomást mérünk
- igény szerint segítséget nyújtunk a személyi higiéne biztosításában,
- mentális támogatás, a családi és társas kapcsolatok támogatása is biztosított,
- váratlan rosszullét esetén a mentő kiérkezéséig szakképzett dolgozóink látják el a betegeket,
- az egészségügyi szűrőnapokon szűrővizsgálatokat, szakorvosi konzultációt biztosítunk.

Közösségi fejlesztés:

A kerület lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító, ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködésekkel valósít meg.

Helyi szinten:

- klubtagjaink számára lehetőséget és terepet biztosítunk a közösségi együttműködésre,
- a kerület és szűkebb közösségük érdekében tett javaslataikat továbbítjuk az Önkormányzat megfelelő intézményei részére,
- az idős klubjai programjainak és a közösség fejlesztésére tett kezdeményezéseiket támogatjuk,
- generációs együttműködést kezdeményezünk és szervezünk,
- mindent megteszünk a megtartó, támogató közösségek létrejöttéért.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény által működtetett idős klubjai a tárgyi feltételek tekintetében a nappali ellátást nyújtó intézményekre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelnek. A klubokban az időskornak megfelelő kényelmes bútorok, hangulatos közösségi helyiségek várják az ellátást igénybe vevőket. Az egyes telephelyeken elkülönített klubszoba és rendezvények befogadására is alkalmas, hangulatosan, ízlésesen berendezett társalgó helyiség szolgálja a klubéletet. A színvonalas kulturális programok biztosításához a klubok rendelkeznek a megfelelő technikai felszereltséggel. A nappali tereket minden helyszínen gazdag és ápoltságban tartva teszi barátságossá, és minden klubhoz gondozott pihenőkert tartozik.

A klubok épületei műszaki adottságaik alapján megfelelnek az időskorú igénybevevők szükségleteinek, mivel eredeti rendeltetésük szerint is idős emberek használatára készültek.

Az idős klubjaiban a programok sokszínűsége lehetővé teszi a különböző érdeklődési köröknek megfelelő választást.

Klubprogramok

Az idősek klubjainak tagjai szórólap formájában, e-mailben, illetve a faliújságra kifüggesztve is informálódnak a heti programokról, valamint a klubokban heti egyszer, foglalkozás keretében tájékozódnak a programlehetőségekről. A tájékoztató alapján ki tudják választani, hogy milyen egészségmegőrző, sport, kézműves, kulturális programon vesznek részt.

- **Készségfejlesztés és kézműves foglalkozások**

A foglalkozások segítik a belső pszichés tartalmaknak az eszközökön keresztül történő kifejezését. Maga az alkotás élményszinten, illetve a tudatosítás szintjén is korrekatív hatást tud kifejteni az idős ember személyiségére, valamint a finommotorikát is fejleszti, ami pozitívan befolyásolja az egyéni kognitív funkciókat.

A készségfejlesztés keretében változatos technikájú kézműves foglalkozásra (varrás, kosárfonás, papírtechnikák, gyöngyfűzés, üvegfestés, agyagozás stb.) hívogatjuk az ügyes kezű klubtagokat. Társasjátékok, kvízzjátékok, fejtörők, vetítéssel, kóstolással egybekötött interaktív országjárás, művészeti, kulturális előadások teszik változatosabbá a klubtagok hétköznapjait, fejlesztik a közösséget.

- **Zenei és ritmikus foglalkozások**

A közös éneklés, önmagában gyógyít, oldja a feszültséget, jó kedélyállapotot biztosít és fokozza az összetartozás élményét. Ide tartoznak: a kórusfoglalkozások esetenként hangszeres kísérettel, ritmikus gyakorlatok végzése, valamint a jelnyelven történő zenei darab bemutatása.

- **Mozgásprogram**

Az idősek mozgásszegény életmódja mellett a rendszeres mozgásnak kiemelt jelentősége van. Óbuda lakosságára jellemző a városias életforma. A komfortos, összkomfortos lakások, közlekedési eszközök használata mellett az idős emberek kevés mozgásra szocializálódtak, ezért az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény klubjaiban komplex mozgásprogramot kínálunk a fizikai aktivitás megőrzése és javítása céljából.

A foglalkozások, a mozgáson keresztül segítenek helyreállítani a test és a lélek egyensúlyát. A gyakorlatok fejlesztik a nagymotoros és a finommotoros mozgást, ezen belül a hajlékonyságot, az ujjak és kezek ügyességét, az összpontosítást, az általános mozgékonytápot.

- **Sport és gyógytorna**

A sportolás tartást ad, örömszerző, készségfejlesztő tevékenység, amely fokozza a fizikai és szellemi teljesítőképességet, segít a feszültségek feloldásában. A csoporton belül közösséget teremt, strukturálja az idős emberek idejét, életmódját.

A rendszeres testmozgás idős korban is előhívja a jó közérzetet, erősíti a szívet és az érrendszert, segíti a szervezet alkalmazkodóképességét, növeli a légzés hatékonyságát, az izomerőt, és a csontritkulás ellen is hat.

Az erőnlét javítása mellett a tornában megjelenik a mozgás öröme, a gyakorlatok végrehajtásával kapcsolatos sikerélmény és – kevés segítség hozzáadásával – az önálló életvitelre való képesség.

A délelőtti torna programjába bárki bekapcsolódhat, a mozgásanyagot a szakemberek – gyógytornász bevonásával – a klubtagok életkorának, fizikai állóképességének és mozgásszervi állapotának megfelelően állítják össze.

A klubok kiváló adottságai – az árnyas, szép kertek – tavasztól ősziig lehetőséget teremtenek arra, hogy kint, a friss levegőn mozogjanak a tornázók.

Gyógytornát heti egy-két alkalommal tartunk az időskorúak részére, gyógytornász vezetésével. A tornázók a gyakorlatokat zenére végezhetik, amely ritmust, vitalitást és hangulatot teremt számukra. Valamennyi izom és ízület átmozgatásra kerül, fontosak a légzést és a vérkeringést serkentő gyakorlatok.

A klubok kínálatában szereplő egyéb sportolási lehetőségek:

- gyógytorna, ülő torna, gerinc torna
- senior torna
- társastánc, néptánc, modern táncok
- chi-kung, tai-chi, meridián torna
- vízi gyógytorna, úszásprogram
- asztaltenisz
- sportnap i ügyességi játékokra való felkészülés
- természetjárás, kirándulás

„Senior” egészségnap - szűrőnap

Óbuda idős lakosságának egészségvédelme céljából az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény önállóan szervezett, vagy rendezvényekhez kapcsolt egészségügyi szűréseket kínál. Ezen rendezvények alkalmával az intézmény szakemberei több száz emberrel kerülnek kapcsolatba, hozzájárulva egészségük megőrzéséhez. A szűrések elvégzése mellett a szakképzett munkatársak válaszolnak az idős emberek egészséggel kapcsolatban felmerülő kérdéseire, és amennyiben azt a szűrés eredménye megköveteli, javaslatot tesznek a háziorvos felkeresésére.

Az egészségnapon a szűrővizsgálatok során a résztvevők pontos képet, információt kapnak vérnyomásukról, vércukor-, koleszterinszintjükéről, valamint lehetőség van időszakos látás-, hallás vizsgálatra és tüdőszűrésre is.

Tekintettel arra, hogy az idős emberek számára a szakrendelők nehezen elérhetők - az utazás fáradalmait kiküszöbölve - az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény közvetlenül az idősek klubjaiban teszi hozzáférhetővé a prevenció ezen formáját.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény minden csatornát felhasznál arra, hogy egészségprogramját Óbuda idős lakosságával megismertesse, az egészséget, mint értéket közvetítse. Az intézmény él a helyi sajtó lehetőségeivel, illetve weblapon, Facebook oldalon, szórólapokon hirdeti a rendezvények időpontját és programját.

• Segítő beszélgetés

Az intézmény mentálhigiénés szakemberei által vezetett, nondirektív egyéni segítő beszélgetések szervezése, olyan klubtagok számára, akik krízishelyzetben vannak, veszteséggel küzdenek és egyedül nem képesek megoldani problémáikat, nem tudnak kilábalni nehéz élethelyzetükből.

• Demens klubtagokkal való speciális foglalkozások

E tevékenység célja a még meglévő képességeik megtartása, mely kellő sikerélményt is jelent a számukra. A foglalkozás segít a napot tevékeny és strukturálttá tenni, pozitív érzéseket ad, segít a képességek megőrzésében, segíti a kommunikációt és a közösségbe integrál.

A fejlesztő foglalkozások célja továbbá, a szabadidő hasznos, tevékeny eltöltése, a negatív gondolatok elterelése, szorongás oldása, a realitáskontroll fenntartása, manuális és társas készségek hanyatlásának lassítása, esetleges fejlesztése, illetve az antiszociális viselkedés termékeny irányba terelése.

Fontos elvek a demenciában szenvedők ellátása során:

- személyre szabott bánásmód,
- rendszeresség, megszokás: ezzel segítve az ellátottat a tájékozódása fenntartásában, mely számára biztonságot és kiegyensúlyozott érzést nyújt,
- túl sok inger kerülése,
- vele szemben reális elvárások támasztása,
- elszigetelődésének megelőzése,
- méltóság, önbecsülés erősítése.

„Alzheimer Café” programsorozat

Óbudán egyre több idős ember él, és sajnos növekszik a demenciában szenvedő betegek száma is, ezért az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény 2019 szeptemberében elindította Alzheimer Café sorozatát. A program havi rendszerességgel kerül megrendezésre neves előadók meghívásával. Az Alzheimer Café célja, hogy lehetőséget teremtsen információszerzésre és beszélgetésre az érintettek számára olyan biztonságos környezetben, ahol szégyenkezés nélkül tapasztalatot cserélhetnek. A rendezvények nagy érdeklődés mellett zajlanak. Az itt hallottakat a szociális munkatársak és a hozzátartozók is be tudják építeni a mindennapokba, a demens emberekről történő gondoskodásuk során.

Intézményen kívüli programok

Az intézményen kívüli programok - konkrét kulturális tartalmuk mellett - indirekt módon megvalósítják a tágabb környezettel való kapcsolatot is. Ezért az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény színház- és múzeumlátogatások, kirándulások megszervezésével a jövőben is támogatja az idős embereket a külső programokon történő részvételben.

A közösségi programok között különös vonzerővel bírnak az intézményen kívüli események, amelyek változatosságot, „kalandot” jelentenek az idős emberek életében. Alkalmanként 40-50 fő vesz részt a színházi előadásokon, kirándulásokon, múzeumlátogatásokon.

• Színházlátogatások, koncertek

Az Óbudai Kulturális Központ rendszeresen gondol a kerületi idős lakosságra, olyan előadások szervezésével, amelyek kedvezményes jegyárral a délelőtti órákban zajlanak. A „Csak a szíve legyen fiatal” című nyugdíjasoknak meghirdetett előadás sorozat színes műsorajánlattal várja a klubtagokat, a Gondozóház lakóit, és a kerületben élő nyugdíjasokat. Az idős emberek maximálisan kihasználják a színházi bérletet, a komolyzenei hangversenyeket és izgalommal várják az előadásokat.

• Múzeumlátogatások

A múzeumok exkluzív környezete és a kiállított műtárgyak szépsége felemeli és nemesíti az idős emberek lelkét. Nagy öröm számukra, hogy részesei lehetnek ezeknek az élményeknek.

Rendszeresen sor kerül a kerületi múzeumok, valamint a Magyar Nemzeti Galéria, a Szépművészeti Múzeum, a Természettudományi Múzeum, az Iparművészeti Múzeum, a szentendrei múzeumok és Skanzen, az Operaház épületének meglátogatására.

Időről időre látogatást szervezünk az ország házába, a Parlamentbe.

• Kirándulások

A nyári időszakban a kirándulások jelentik a kimozdulás örömét. A látnivalók mellett a kirándulások a vállalkozók kedvpezdítő próbái is. Élményekkel feltöltődve, jóleső fáradtsággal érkeznek vissza nyugdíjasaink. A kirándulások alkalmával hazánk különleges, szép településeit és tájait keressük fel a szolgáltatót igénybevevő idős emberekkel. A III. kerület adottságait kihasználva gyalogtúrákat szervezünk. A rövid és hosszú távú túrán szakképzett gondozók-ápolók garantálják a háttérbiztonságot a résztvevők számára.

Kulturális tevékenységek

Rendezvényeink megszervezése során különös figyelmet fordítunk hagyományos ünnepeink megtartására.

Az állami és egyházi **ünnepek** alkalmával valamennyi ellátottunkat meghívjuk és vendégül látjuk.

Az ünnepek különleges emléknapiak, amelyek erősítik a hagyományokat, a közösségi hovatartozás és az összetartozás élményét. Az intézmény biztosítja minden társadalmi, egyházi és intézményi szintű ünnep hangsúlyos és méltó megünneplését.

Az intézmény életében jelentős ünnepek az **Újév**, a **Farsang**, a **Magyar Kultúra Napja**, a **Nőnap**, **Március 15.**, a **Húsvét**, az **Anyák Napja**, az **Augusztus 20.**, az **Október 23.**, az **Idősek napja**, a **Mikulás** és a **Karácsony**, végül pedig **Szilveszter** napja. Egy-egy foglalkozás keretein belül figyelem irányul a **Költészet napjára**, az aktuális közéleti eseményekre, megemlékezünk a történelmi eseményekről, illetve híres személyiségekről, évfordulókról. A Kommunizmus, a II. Világháború és a holokauszt áldozatai előtt is évről évre tisztelettel fejet hajtanak az idős emberek.

1. / A Farsang az év első ünnepi alkalma, a mókázás, a mulatás és a tánc napja. A tél-űző, tavasz-váró ünnepség az újjászületés és újrakezdés örök reményével „ébreszti fel” évről évre a természetet és az idős embereket a sötét téli napok után.

2. / Március 8-án virággal és ünnepi műsorral köszönti az intézmény a hölgyeket.

3. / Ünnepség keretében emlékezünk meg **Március 15-ről**, a magyar szabadságharc és forradalom évfordulójáról. A történelmi események felidézése az idős emberek aktív részvételével történik. Az ünnep felemelő pillanata, amikor az idős emberek közösen éneklék el a Himnuszt és a Szózatot.

4. / Május első hete hagyományosan az anyák, a nagymamák és dédmamák ünnepe a klubokban, a Gondozóházban és a nyugdíjas házakban. A pergő, könnyed, meghitt műsorral kedveskedő gyerekek üdeséget és jókedvet varázsolnak az idős nagymamák szívébe.

5. / Októberben ünnepeljük az **Idősek Világnapját**. Az intézményben ez az év egyik legnagyobb ünnepe, hiszen a főszereplők éppen az idős emberek. Intézményünk az óbudai nyugdíjas polgárok részére ünnepi színházi gálaműsort és fogadást ad, melyen Óbuda-Békásmegyér Polgármestere köszönti a vendégeket. Ellátottjaink 10 helyszínen, a klubokban és a Gondozóházban élvezhetik az élő műsort és a vendéglátást. A gazdag és változatos program után az ünnepség jókedvű közös tánccal zárul.

6. / Az év legmeghittebb ünnepe a **Karácsony**, amely olyan családi esemény is, melyet ellátottjaink egy része szeretettel tölt. Annak érdekében, hogy mindannyian együtt is ünnepelhessünk, ünnepségeinket Adventi időszakban tartjuk. A karácsonyi szent történetet hagyományosan gyermekcsoport betlehemes játéka idézi elénk. Az ünnepi vacsora után „megjönnek az angyalok”: idős lakóinknak, klubtagjainknak az Önkormányzat nevében ajándécsomagot adunk át. A vacsora után meghitt csendben közösen énekeljük a régi szép karácsonyi énekeket.

Több mint egy évtizeddel ezelőtt olyan egyedi programokat is bevezettünk, melyek rendszerességükkel már hagyománnyá váltak a kerületben élő idős lakosság körében. Ilyen népszerű program az **idősek sport napja** és **műveltségi vetélkedője**. Mindkettőt nagy érdeklődés kíséri.

Az Önkormányzat által támogatott **Balatonszabadi-sóstói üdültetésünk** évek óta népszerű a kerületi idős emberek körében. Az igény folyamatosan nő, 2011 óta nyaranta három-négy turnust indítunk.

Az **Idősek Művészeti Fesztiválja** során a művészetek területén különleges tehetségű idős emberek bemutatkozására biztosítunk lehetőséget. A fesztiválra való felkészülés része a klub programnak is, melyen a klubtagok mindig örömmel vesznek részt. A fesztivál keretein belül lehetőséget kínálunk a kerületben élő amatőr művészek színpadi bemutatkozására, de a nyugdíjas alkotók munkáinak kiállítására is.

Évente két alkalommal **Műveltségi Vetélkedőt** szervezünk az aktuális kulturális évfordulóhoz kötődően.

Rotációs programrendszer bevezetése az idősek klubjaiban

Elképzelésünk szerint – az eddigi népszerű klubprogramok megőrzése mellett – vannak olyan sikeres programok, amelyek egy-egy szakember személyes tudásához, készségeihez kötődnek, rotációs rendszerben „körbejárnak” az intézmény minden klubjában. Ilyenek lehetnek a kerámia- és táncfoglalkozások, játékos önismereti csoportfoglalkozások, vetítéssel egybekötött ismeretterjesztő előadások, komolyzenei koncertek, hangversenyek, stb.

Időskorúak gondozóháza

A „Derús Alkony” Gondozóház az ellátást igénybevevők részére teljekörű ellátást nyújt.

A szolgáltatást igénybevevők részére az alábbi szolgáltatásokat és ellátásokat biztosítja:

- lakhatást 24 órás szakszemélyzet általi nővérszolgálat mellett, melegvíz, villany és fűtés biztosításával,
- étkeztetést,
- ruházattal, illetve textíliával való ellátást, valamint ezek tisztítását és javítását,
- egészségügyi ellátást, melynek keretében gondoskodik az ellátást igénybevevő egészségi állapotának megfelelő ellátásáról, valamint gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel történő ellátásáról az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 52.§-ában foglaltak szerint,
- mentálhigiénés ellátást, szocioterápiás foglalkozások szervezését,
- érték- és vagyonmegőrzést,
- hivatalos ügyekben való segítségnyújtást,
- az intézményben elhunytak eltemetetésének megszervezését,
- alapellátáson túl nyújtott szolgáltatások és programok igénybevételeinek biztosítását.

Lakhatás

Az időskorúak gondozóházában történő elhelyezés az intézményben életvitelszerű tartózkodást biztosít folyamatos felügyelet mellett.

A folyamatos felügyeletet elsősorban a folyamatos munkarendben foglalkoztatott ápoló, gondozó személyzet biztosítja.

Jelen szakmai program 4. oldalán leírtak szerinti épületben nyújtjuk a lakhatást.

Étkeztetés

Az étkezést az intézmény a bentlakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja, a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

Az intézmény az ellátottak részére napi háromszori étkezést – meleg ételt – biztosít a Hungast Vital Kft.-vel kötött szerződés alapján.

Szükség esetén különböző diéták biztosíthatók.

Az étlapszerkesztésben a lakók aktívan részt vesznek.

Ruházattal, textíliával történő ellátás

A szolgáltatást igénybevevő idős ember az intézményben saját ruházatát és textíliáját használja. Ha az ellátott megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházattal nem rendelkezik, a teljes körű ellátás részeként legalább 3 váltás fehérneműt, hálóruhát, valamint az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás felső ruházatot és utcai cipőt, illetve szükség szerint más lábbelit az intézmény biztosít.

A felsorolt ruházat összetételéről, mennyiségéről, az ellátás indokoltságáról az intézmény vezetője dönt. Az intézmény által nyújtott ruházat – a fehérnemű kivételével – a Magyar Máltai Szeretetszolgálat felajánlásából származik.

Az intézmény a textíliával való ellátás keretében, valamint a személyi higiéné biztosítása érdekében ellátottként három váltás ágyneműt, a tisztálkodást segítő három váltás textíliát, valamint a tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, eszközöket szükség szerint biztosítja.

A ruházat és textília mosását és javítását az intézmény végzi.

Egészségügyi ellátás

Az intézmény jól képzett szakemberekkel biztosítja a magas színvonalú, teljes körű gondozást és ápolást. Az állandó szakápolói szolgálat, az egységes nővérhívó rendszer az egyéni szükségletek és igények figyelembevételével garantálja a gyors segítségnyújtást, a váratlan helyzetek szakszerű megoldását.

A gondozóházban belgyógyász-neurológus háziorvos által irányított felnőtt szakápolók, gyógytornász, mentálhigiénés szakemberek összehangoltan végzik napi feladataikat.

a.) Gondozás

Az intézményben folyó gondozási tevékenység a szolgáltatást igénybevevő személy részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során az igénybevevő szociális-, testi- és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesül a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítása érdekében az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 44. § (2) bekezdés alapján.

A gondozási terv egyénre szabottan határozza meg az ellátásban részesülő állapotának megfelelő gondozási, ápolási, fejlesztési feladatokat és azok megvalósításának módszereit. Kiemelt fontosságú dokumentum, mert a szolgáltatást igénybevevők magas színvonalú ellátásának alapját képezi, mely révén minőségi, személyre szóló gondozás garantálható a bentlakók számára. A gondozási terv fontos szerepet játszik a szakmai munka tervszerű végrehajtásában, az ellátott-központú szolgáltatás megteremtésében.

Az intézmény szakmai csoportja team-munkában készíti el az egyéni gondozási tervet az idős emberek adekvát ellátása érdekében, a szolgáltatást igénybevevők aktív bevonásával. A gondozási tervben szereplő célokat az érintett aláírásával megerősíti.

Az egyéni gondozási terv általános célja, hogy az intézmény szolgáltatását igénybevevő idős emberek ápolásának-gondozásának teljes dokumentációja kidolgozásra kerüljön annak érdekében, hogy az ellátás szolgáltatástartalma folyamatosan követhető legyen, és magas szakmai színvonalat képviseljen.

A dokumentáció vezetésének legfőbb célja a teljes körű szükségletfelmérés, a személyre szóló ellátás biztosítása és reális célok megfogalmazása. Segítségével az ellátást igénybevevők számára a optimális ellátás nyújtható, elkerülve az alul- és a túlgondozást.

A gondozási-ápolási dokumentáció tükrözi a szociális ellátás minőségét, hatékonyságát, eredményességét, a gondozási folyamat jellegét. Elősegíti az ellátásban részesülő idős emberek problémáinak több irányú, multidiszciplináris megközelítését, melynek során feltárulnak az egyéni szükségletek, követhetővé válnak az egészségi- és mentális állapotukban bekövetkező változások. A dokumentáció lehetővé teszi az ápolási-gondozási munka tervezését, segíti az együttműködést a gondozottakkal, a hozzátartozókkal, és a gondozási-ápolási feladatellátásban résztvevő valamennyi munkatárssal.

b.) Egészségügyi ellátás

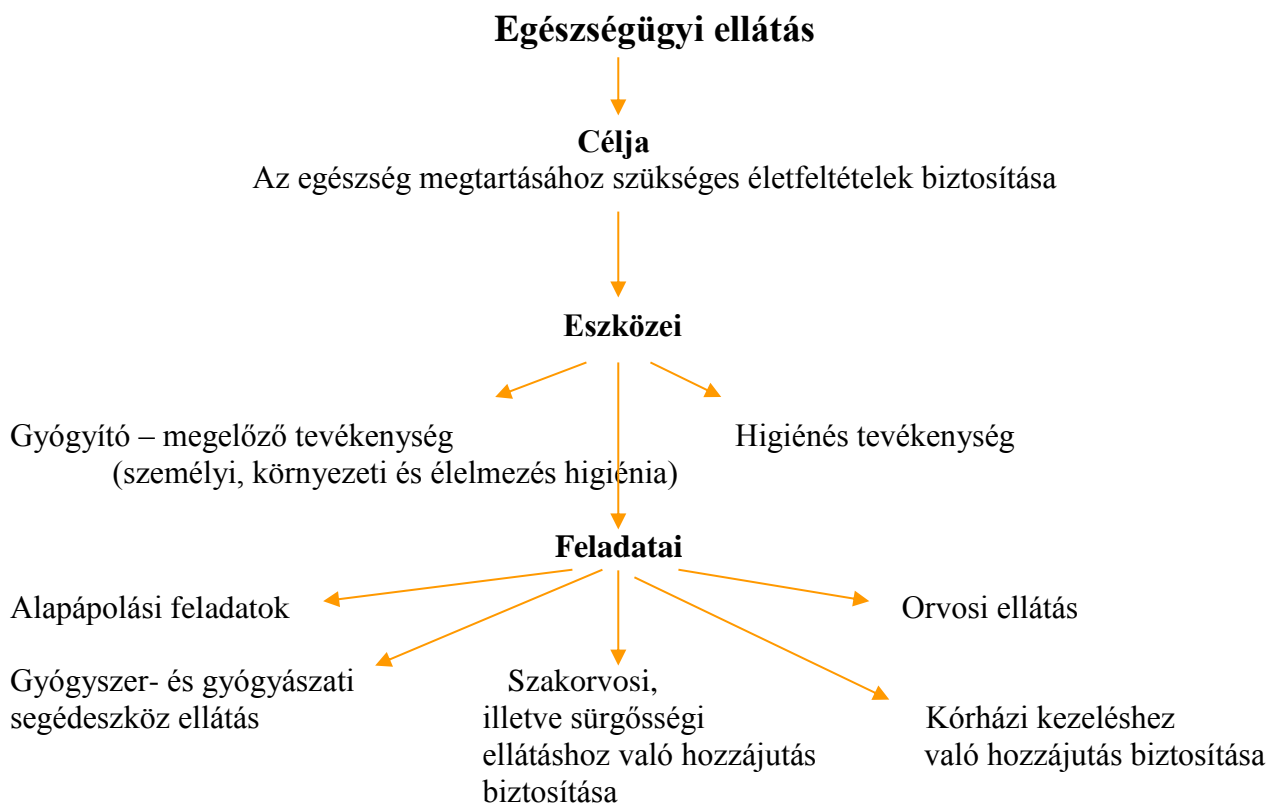
Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében biztosítja:

- az egészség megőrzést szolgáló felvilágosítást
- az orvosi ellátást, heti 4 órában
- szükség szerinti alapápolást, az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendeletben meghatározott szakápolási tevékenységek kivételével, ennek körében különösen
 - a személyi higiéne biztosítását,
 - a gyógyszeres kezelést,
 - az étkezésben, a folyadékpótlásban, a hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtást
- szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz való hozzájutást;
- kórházi kezelésekre való hozzájutást;
- gyógyszerellátást és gyógyászati segédeszközök biztosítását az 1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet 52. §-ában foglaltak szerint [1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet 50. § (2) bek.].

Az ápolási tevékenység során kétféle ápolási modellt alkalmazunk

a.) Virginia-Henderson ápolási modelljét a magas ápolási igénnyel bíró ellátottak esetén alkalmazzuk. A modell az alapvető szükségletek kielégítésére épít. Segítséget ad az egészséges élethez szükséges tevékenységek megvalósításában, ezáltal a komfortérzet kialakításában.

b.) King ápolási modelljét a közepes és alacsony ápolási igénnyel bíró ellátottak esetén alkalmazzuk. A modell a gondozó és ellátott közötti interakcióra épít, fő cél az önellátási képesség szinten tartása és helyreállítása. A modell középpontjában a szolgáltatást igénybevevő ember és ápoló dinamikus interperszonális kapcsolata áll, mely a kommunikáció eszközeivel valósul meg.

Mentálhigiénés ellátás

A mentálhigiénés ellátás elsődleges feladata a közösségi életbe való beilleszkedés elősegítése, a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése, az ellátást igénybevevő testi-lelki aktivitásának fenntartása és megőrzése, valamint a meglévő képességeinek szinten tartása, a lelki harmónia, az elégedettség megteremtése.

Ennek keretében biztosítja:

- a) a személyre szabott bánásmódot,
- b) a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni és csoportos megbeszélést,
- c) a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit,
- d) a szükség szerinti egyéni foglalkozást,
- e) az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásának feltételeit,
- f) a gondozási tervek megvalósítását,
- g) a hitélet gyakorlásának feltételeit,
- h) segíti és támogatja az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

A mentálhigiénés program célkitűzése:

Az intézményben ellátott idős emberek lelki egészségének és életminőségének javítása, segítségnyújtás ahhoz, hogy az idős emberek a testi betegségek közepette is megtalálják helyüket a közösségben, és megfelelően tudják kezelni azokat a nehézségeket és változásokat, amelyeknek ki vannak téve.

Az aktivitást segítő tevékenységek tervezése az alábbi dokumentációk alapján történik:

- Éves foglalkoztatási terv
- Havi program
- Heti program

Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az igénybevevők mentálhigiénés ellátásának biztosítása, a szociális intézmény valamennyi dolgozójának közös feladata.

A „Derűs Alkony” Gondozóházban a mentálhigiénés program az emberi élet értékeit közvetíti és azokra hangolódva segíti a szolgáltatást igénybevevőknek az öregedéssel együtt járó nagy veszteségeket elviselni. Az idős emberek birtokában lévő bölcsességre, egyéni- és kollektív tudásra irányítja a figyelmet, ezzel hozzájárul a lakók életminőségének javításához.

A program túlmutat a benntartózkodás idején, az intézmény célja, hogy a szolgáltatást igénybevevő idős emberek hosszútávon is képesek legyenek lelki jó kondíciójukat megőrizni, életük előre látható eseményeit önbecsülésük és jóllétük révén kezelni.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény gazdag programot nyújt az ellátást igénybevevők testi-lelki aktivitása megőrzésének és fenntartásának érdekében.

Az ellátást igénybevevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével az alábbi tevékenységeket szervezi meg:

a.) Az aktivitást segítő fizikai tevékenységek

- a naponta rendszeresen végzett egész testet átmozgató „tízórai tornát”, amely nemcsak a fizikai erőnlétet, de a lelki kondíciót is karbantartja,
- hetente rendszeresen csoportos gyógytornát, szakképzett gyógytornász vezetésével,
- az egyéni és csoportos séta lehetőségét a Gondozóház kertjében és annak környezetében,
- kirándulásokat.

b.) Szellemi aktivitást fenntartó tevékenységek

Az intézmény lakói számára a társas programok rendkívüli fontossággal bírnak. Amellett, hogy kielégítik kulturális igényeiket –pl. irodalmi művek felolvasása, szellemi vetélkedők (sokak számára a meggyengült látás következtében ez az egyetlen rendszeres kultúraforrás) – tartalommal tölti meg az üres óráikat. A programok összeállításánál elsődleges mentálhigiénés szempont, hogy azok az emberi élet értékeit közvetítsék, lélekemelő tartalmakat hordozzanak.

Az intézmény mentálhigiénés célkitűzése, hogy a figyelmet az egyéni és kollektív tudásra-tapasztalatra irányítva segítsük feldolgozni az öregedéssel együtt járó veszteségeket. A csoportos együttlétek erősítik a kapcsolatokat, kötődések kialakulását, ugyanakkor az aktívan eltöltött szabadidőnek a konfliktusok megelőzésében is fontos szerepe van.

A mentálhigiénés program megvalósulásának szintjei:

- egyéni gondozás,
- csoportos foglalkozások,
- közösségi mentálhigiéné.

▪ Egyéni gondozás

A mentálhigiénés munkában az intézmény valamennyi dolgozója részt vesz. A munkatársak megfelelő figyelemmel, türelemmel, személyes odafordulással a napi munka végzése közben segítik az igénybevevők jó mentális közérzetét.

Az emberi kor utolsó szakaszában egyre szélesebbre nyílik az olló az egyéni különbségek terén. Az intézmény szakmai team-je a személyre szóló gondozás keretein belül az egyéni különbségeket figyelembe veszi.

A jelenbeli kapcsolati-, vagy egzisztenciális veszteségekkel küzdő idős emberek támogatása fokozott és intenzív figyelmet kíván. Annak érdekében, hogy segíthessünk a kritikus helyzet megoldását közösen megtalálni, különösen fontos a bizalomteljes kapcsolat kiépítése. A mentálhigiénés szoba biztosítása hozzájárul a lelki gondozás megfelelő körülményeinek biztosításához.

Az önbizalom, az értékesség tudatosodásának növelését támogatja a csoporton belüli szereplések lehetősége, úgy mint versmondás, előadások, hozzászólások, programalkotás. E téren összeforr az egyéni mentális gondozás és a csoportmunka, és együtt összefüggő, komplex lelki gondozási folyamatot alkotnak.

▪ Csoportos foglalkozások

Az idős emberek biztonságérzetének kialakításában fontos az idő és a tevékenységek pontos strukturálása. A rend, a kiszámíthatóság követhető és megnyugtató minden igénybevevő számára.

Az intézmény szolgáltatását igénybevevő idős emberek nagy része rendszeresen csatlakozik valamely foglalkozáshoz. A csoportos foglalkozások növelik a kohéziót, serkentik a szellemi tartalékok kibontakozását, aktivitásra motiválnak és sikerélményekhez juttatják az idős embereket. A csoportban képződő normák pozitív modellként szolgálnak a társas helyzetekben, emelve a kulturáltságot, az érdeklődést, a nyitottságot. A társas tapasztalatok kedvezően befolyásolják a csoporton kívüli kezdeményező készséget, segítik az integrációt és pozitívan hatnak az elmagányosodás és a depresszió ellen.

A délelőtti nagycsoportos foglalkozásokat a szakember úgy alakítja, hogy azok minden érintett számára vonzóak legyenek. Népszerűek az irodalmi délelőttök, az ének-zenei programok, a vetélkedők, az ünnepekre történő felkészülési alkalmak, a különböző szokások megbeszélése, a memóriát megmozgató játékok. A tematikus beszélgetések a közösségi gondolatcserét támogatják, ezek keretében nyitottak vagyunk a magyar társadalmi-, kulturális- politikai- és sportélet aktuális eseményeinek közös megbeszélésére is.

A délutáni foglalkozások kiscsoport érdeklődésére számot tartó differenciált alkalmak, mint például filmklub és filmelemzés, történelmi-, vagy etikai kérdések megbeszélése, vagy a szereplésekre történő felkészülés, de lehet közös sütés és ügyes kezeket kívánó kézimunka is.

Minden csoportfoglalkozás teljesen nyitott, a részvétel az érdeklődésnek megfelelően alakul.

▪ **Közösségi mentálhigiéne**

A közösségben aktívan eltöltött szabadidőnek a konfliktusok megelőzésében is fontos szerepe van. A közösen végzett tevékenységek növelik a csoporton belüli kohéziót, az egymás iránti segítőkészséget és toleranciát.

A lelki egyensúlyhoz elengedhetetlen, hogy az idős emberek a kommunikáció révén érzelmet és élményt tudjanak meríteni az őket körülvevő emberekből, legyen módjuk empátiás élményt megélni, kapni és nyújtani egyaránt.

Az emberi élet teljességéhez hozzátartozik a transzcendens irányultság megélése. Az idős ember az élet végességének tudatosodása során egyre nyitottabbá válik Isten irányába, és nagyobb hangsúlyt kapnak az élet értelmével kapcsolatos kérdések. A hitéletet támogatják a rendszeres istentiszteleti alkalmak: a havonta megtartott Katolikus mise és Református istentisztelet, valamint az Evangélikus egyház istentiszteleti szolgálata.

Érték-és vagyonmegőrzés

Az intézmény biztosítja az ellátottak értékeinek és vagyonának megőrzését.

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 60. §-a alapján:

„(1) Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyakról az intézmény vezetője tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek, illetve törvényes képviselőjének két tanú jelenlétében. Az értéktárgyak biztonságos megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik.”

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 61. § (1) bekezdése alapján:

„A bentlakásos intézményben az ellátott személy készpénzének kezelése saját vagy törvényes képviselőjének írásbeli nyilatkozata szerint személyes nyilvántartású letét formájában is történhet. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.”

A bentlakók készpénzének őrzését, illetve személyes használatú értéktárgyaik felelős őrzését az intézményvezetőtől lehet kérni. A felelős őrzés, ill. az onnan történő kiadás – két tanú együttes jelenlétében történő – átadás átvételi elismervény ellenében történik. Az intézmény csak a felelős őrzésbe átvett vagyontárgyakért vállal felelősséget.

Az ellátottól, illetve törvényes képviselőjétől átvett készpénzt legfeljebb 300.000 Ft, azaz háromszázezer forint értékig, személyre szóló nyilvántartás vezetése mellett, letét formájában őrzi az intézmény. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.

A letétkezelés módjáról az intézmény pénzkezelési szabályzata rendelkezik.

Hivatalos ügyekben való segítségnyújtás

Lakóinknak segítséget nyújtunk hivatalos ügyeik intézésében (pl. levélírásban a hivatalok részére). Kéréseikkel, problémáikkal és javaslataikkal bizalommal fordulhatnak az intézmény dolgozóihoz, vagy az ellátottjogi képviselőhöz, akik kötelesek azokat a legjobb tudásuk szerint megoldani.

Elhunytakkal kapcsolatos feladatok ellátása

Az intézményben elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását az intézményi vezető ápoló szervezi. Ennek keretében gondoskodik az elhunyt

- elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,

- a törvényes képviselő, valamint az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartásban szereplő hozzátartozó értesítéséről,
- ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösöknek történő átadásáról.

Az elhunyt ingóságairól a halál beálltát követően azonnal jegyzéket készít a haláleset időpontjában műszakot vezető dolgozó. A jegyzéket két tanúval aláírhatja.

A közeli hozzátartozó értesítéséről legkésőbb a halálesetet követő napon gondoskodik. Az eltemettetés megszervezéséről az örökösök gondoskodnak.

Ha az elhunyt halála előtt az eltemettetéséről rendelkezett az intézmény felé és a takarékbetétje elhelyezésekor kedvezményezettként az intézményt jelölte meg elhalálása esetére, az intézményvezető a visszafizetett takarékbetétből gondoskodik a temetésről.

Az intézmény vezetője – amennyiben nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy nem gondoskodik a temetésről – az elhunyt személy köztemetésének elrendelése iránt intézkedik a haláleset szerint illetékes települési önkormányzat polgármesterénél.

[1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 62. § (1)-(5) bek.]

Alapellátáson túl nyújtott szolgáltatások köre

Az intézmény a bentlakók számára eseti térítési díj ellenében helyben biztosítja fodrász, pedikűr és gyögymasszázs igénybevételét.

A gondozóház az alapfeladatához nem tartozó szolgáltatásokért, programokért az adott szolgáltatás vagy program önköltségének megfelelő összegű térítést kérhet az ellátást igénybe vevőktől.

A programok és szolgáltatások igénybevételi lehetőségéről, a fizetendő térítési díjakról a gondozóház rendszeres szóbeli, illetve - a közösségi helyiségek hirdető tábláin - írásbeli tájékoztatást nyújt.

Otthoni Szakápolási Szolgálat

Budapest III. kerületben élő, szakápolásra szoruló betegek otthoni környezetben történő ellátásának, személyre szabott, humánus és szakszerű ápolásának fontosságát a Fenntartó, illetve a fenntartásában működő Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény évek óta felismerte és szem előtt tartja. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve időtartama lerövidíthető. Az Otthoni Szakápolási Szolgálat egészségügyi szakellátásként a hét minden napján – hétfőig ügyleti rendszerben – működik, a szociális ellátáshoz szervesen kapcsolódva végzi tevékenységét.

Az idős ember saját otthonában történő ellátása lehetővé teszi az igénybevevő családban maradását, és a megszokott környezetben történő gyorsabb gyógyulását. A szakápolási tevékenységet a beteg családorvosa, vagy kórházi szakorvosa írásban rendeli el.

Jogszabály alapján a szakápoló a betegnél az alábbi tevékenységet látja el:

- szondán keresztül történő táplálás és folyadékfelvételhez kapcsolódó szakápolási tevékenységek végzése és megtanítása;
- tracheális kanül tisztítása, a betét cseréje, a tevékenység tanítása;
- állandó katéter bekötése, cseréjéhez vagy rendszeres katéterezéshez, hólyagöblítéshez kapcsolódó szakápolói feladatok;
- az intravénás folyadék és elektrolit pótlásához, parenterális gyógyszer beadásához kapcsolódó szakápolási feladatok;
- baleseti és egyéb műtétek utáni szakápolási feladatok és az önellátás korlátozottsága esetén a testi higiéné biztosítása, valamint a mozgás segítése;

- a műtéti területek ellátása, stoma terápia és különböző célt szolgáló drének kezelésének szakápolási feladatai;
- decubitus és fekély szakápolási feladatai;
- a mozgásában korlátozott beteg segítése, mobilizálása;
- szükség esetén speciális tevékenységek: Tens készülék alkalmazása, gyóglámpák alkalmazása és oxigén terápia;
- gyógytorna;
- fizioterápia;
- haldokló beteg ellátása és hozzátartozóik mentális vezetése (hospice).

A finanszírozást Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő biztosítja a havi vizitszámok alapján.

Segédeszköz kölcsönzés

A kölcsönzés a kerületben lakhatással rendelkezők részére vehető igénybe, írásos orvosi javaslatra. A térítésmentesen kölcsönzött eszközökkel áthidalhatóvá válik az a kritikus időszak, amíg a saját eszközt az igénybevevő idős ember véglegesen beszerzi. A kölcsönzésnek nem feltétele, hogy az igénybevevő az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény ellátotti köréhez tartozzon.

Az eszközök használatára az intézmény három hónapos szerződést köt, amely szükség esetén újabb három hónapra meghosszabbítható.

Kölcsönzéskor, a segédeszközök átadásakor kollégáink ismertetik az eszközök használatának módját, szükség esetén az Otthoni Szakápolási Szolgálat nővére, vagy a gondozónő megtanítja a beteget, vagy hozzátartozóját a szakszerű használatra.

A szerződés lejártakor az eszközök visszavételre kerülnek, majd fertőtlenítés és javítás után ismét kölcsönözhetőek.

KAPACITÁS

- **étkeztetés:** naponta 590 fő étkeztetését szervezzük és biztosítjuk a székhelyen és 10 telephelyen.
- **házi segítségnyújtás:** 288 fő, többségében idős, rászoruló igénylő részére az otthonukban nyújtott szolgáltatás, a nap 8 órájában a hét öt napján.
- **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** a házi segítségnyújtás rendszerében ellátott személyek közül 42 fő részére 24 órán keresztül biztosított készenléti rendszer.
- **idősek nappali ellátása:** 1020 idős embernek 10 idősek klubjában (melyből 6 nyugdíjsház épületén belül működik) társas tartozódásra biztosít lehetőséget hétköznap 8 órában, a nyugdíjsházakban működő klubokban a hétvégén ügyeleti rendszerben.
- **időskorúak gondozóháza:** a gondozóház átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmény, mely 56 fő részére egy és két ágyas, illetve egy háromágyas szobában biztosít teljes körű ellátást – napi háromszori étkezést, egészségügyi ellátást, mentális gondozást, szükség szerint ruházatot, illetve egyéb textíliával való ellátást – valamint megteremti a feladat ellátásához szükséges feltételeket.
- **otthoni szakápolás:** III. kerületi betegek saját otthonukban történő szakellátása, mely a kórházi kezeléseik kiváltására szolgál és házi orvosi elrendeléssel vehető igénybe.
- Ezen kívül **nyújtott szolgáltatások**
 - a **nyugdíjas házakon** belül nyújtott **nővér szolgálat - gondozó szolgálat;**
 - **segédeszköz kölcsönző.**

I. 2. MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

A Fenntartó a szociális szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeinek felmérése alapján szervezi.

A szociális szolgáltatások közül intézményünk az **alapszolgáltatást** és **szakosított ellátást** elsősorban az **idős korosztálynak** biztosítja, saját otthonában, az idősek klubjaiban, illetve az átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézményben. A Fenntartó ellátási szerződés keretében egyházi és civil szervezetek szolgáltatásaival is bővítette a szociális alapszolgáltatások kínálatát.

Az ellátást igénylők intézményünkön kívül a Magyar Máltai Szeretetszolgálattól házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, népkonyhát, nappali ellátást, hajléktalan ellátást, az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központtól és a MEOSZ-tól támogató szolgáltatást, elsősorban speciális szállítást vehetnek igénybe.

Az intézmény fenntartójával való együttműködés többoldalú. Kiterjed

- az Alapító Okiratban szereplő szolgáltatások engedélyezésére,
- költségvetési, így pénzügyi és gazdasági tevékenység ellenőrzésére,
- a Szakmai Program szerinti működtetés ellenőrzésére,
- az intézmény vezetőjének kinevezésére.

Az ellátást igénybevevők érdekében napi kapcsolatot tartunk az ellátotti kör szükségleteihez igazodóan a Polgármesteri Hivatallal és közvetlenül a Szociális Szolgáltató Főosztállyal.

Együttműködés a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel

A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött együttműködési megállapodás értelmében az MMSZ Budapesti Központja az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 28. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően működtetett diszpécserközpontján keresztül fogadja az ellátottak jelzéseit, és értesíti az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító készenléti szakemberét.

Együttműködés a „RÁSE” Rászorultak Megsegítésére Alapítvány és az Új Óbuda Lakóterületi Egyesülettel

A Fenntartó példaértékű kezdeményezésének köszönhetően a RÁSE Alapítvány és az Új Óbuda Lakóterületi Egyesület az Intézmény telephelyén működő Meggyfa u. 33. szám alatti Idősek Klubjának épületében működik. Mindkét civil szervezet azonos célcsoport érdekében tevékenykedik.

A nappali ellátást nyújtó szolgáltatás mellett a civil szervezetek eddig megszokott rendezvényeinek ezután is teret biztosítunk.

Együttműködés az Óbudai Kulturális Központtal

Az Óbudai Kulturális Központ a nyugdíjasoknak szóló őszi és tavaszi színházbérletet és gazdag kulturális programot kínál az intézmény által ellátott idős emberek számára. A kulturális intézmény délelőtti és kora délutáni kezdéssel lehetővé teszi, hogy a színházi élmény az aktív nyugdíjas klubtagok mellett a gyengébb fizikai állapotú idős emberek számára is elérhetővé váljon intézményi busszal történő szállítással.

A Kulturális Központ az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény nyugdíjasainak szervezett kerületi szintű kulturális programjainak lebonyolításához helyszínt biztosít.

Együttműködés az egészségügyi alap- és szakorvosi ellátással, valamint kórházakkal

Az intézmény a szolgáltatást igénybevevők egészsége érdekében együttműködik az egészségügyi alap- és szakorvosi ellátással, valamint a kórházi ellátó rendszerrel. A folyamatos együttműködés célja az időskorúak minél célzottabb, személyre szóló ellátása. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Szent Margit Rendelőintézet Nonprofit Kft.-vel, valamint a területileg illetékes kórházakkal.

Az intézmények közötti kölcsönös együttműködés szakmai tartalma:

- A kórház segíti a megromlott egészségi állapotú ellátottak gyógyítását.
- A kórházi ápolásra nem szoruló, és javuló egészségi állapotú idős emberek szükség esetén a Gondozóházban nyernek elhelyezést
- A kórházból hazabocsájtott, szociális gondoskodásra szoruló idős embereket a Házi Segítségnyújtó Szolgálat látja el.
- Szakápolás iránti igény esetén az Otthoni Szakápolási Szolgálat biztosítja az egészségügyi szakellátást.

Együttműködés az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal

Megállapodás keretében bekapcsolódtunk a III. kerületben élő szociális és mentálhigiénés problémával küzdő családok, személyek felkutatását szolgáló programba. A program célja megtalálni mindazokat az embereket és családokat, akik segítségre szorulnak, de ennek módját, lehetőségét nem ismerik. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény – mint szociális alapellátó intézmény – jelző pilléreként működik, nem csak tájékoztatást nyújt, hanem a problémák megoldásában szakmailag is szorosan együttműködik, segíti az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ szolgálatához és adósságkezelő programjához való hozzáférést.

Együttműködés az egyházakkal

A kerületben működő történelmi egyházak, így a Katolikus Egyház Budapest-Pünkösdfürdő Boldog Özséb Plébánia, a Kövi Szűz Mária Plébánia, a Szent Péter-Pál Plébánia, a Budapest-Békásmegyeri Református Egyházközség és az Óbudai Evangélikus Egyházközség papjai, lelkészei, karitás vezetői rendszeres kapcsolatot tartanak az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény ellátotti körébe tartozó idős emberekkel. Havonta misét, istentiszteleti szolgálatot végeznek, valamint részt vesznek az intézmény ünnepségein. Krízishelyzet esetén team munkában keresünk megoldást a bajba jutott ember nehéz élethelyzetére.

Együttműködés az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központtal, az Óbudai Védőnői Szolgálattal és az Óbudai Egyesített Bölcsődékkal

A kerületi szociális háló tagjaként rendszeresen információt cserélünk az ellátásunkba került, vagy veszélyeztetett ügyfelekről. Hasznos információk átadásával segítjük egymás munkáját, gondoskodunk a kisgyermekes családban élő idős nagyszülők ellátásáról.

Együttműködés egyéb önkormányzati társintézményekkel

Az Óbudai Szabadidő és Sport Nonprofit Kft.-vel, az Óbuda Múzeum és Könyvtárral, a Platán Könyvtárral az önként vállalt feladataink megvalósítása érdekében működünk együtt (senior sportnap, könyvet a házhoz program, Műveltségi Vetélkedő). A Társaskörben és a kerületi múzeumokban közös kulturális programokon vesznek részt a szociális szolgálatot igénybevevők.

Együttműködés a tartóelhelyezést nyújtó bentlakásos intézményekkel

Az időskorú emberekről történő komplex ellátás rendszeréhez szervesen hozzátartozik, hogy szükség esetén megoldást tudunk kínálni a végleges intézményi elhelyezéssel kapcsolatban is. Ennek érdekében az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény együttműködik a különböző állami, egyházi, illetve civil szervezetek által fenntartott, elsősorban kerületi (Főváros Ányos utcai Idősek Otthona, Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház, CAT-Otthon Nonprofit Kft. Idősek Otthona, Art-Vital Időskorúak Átmeneti Gondozóháza) és kerületen kívüli szociális intézményekkel.

Együttműködés a szociális szakma képző helyeivel, iskolákkal

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény rendszeresen fogad hallgatókat az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, a Wesley János Lelkészképző Főiskola és a Károli Gáspár Református Egyetem szociális munkás szakáról, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem szociálpedagógia szakáról.

Az Intézmény gyakorlati terepet biztosít szociális ápoló és gondozó képzésében részt vevő diákoknak.

Egyéb együttműködő partnereink:

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény a szociális területen működő szakmai szervezetekkel szoros kapcsolatot tart fenn. Munkatársaink közül többen is tagként részt vesznek a MOHE, SZESZE, SZIME, SZIOSZ, SZOSZAK szakmai munkájában.

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez terepet nyújt az intézmény a kerületi középiskolák diákjainak.

II. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT

A lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények

Életkor	2017. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2018. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2019. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2020. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban
0-3	5164 fő	4827 fő	3701 fő	4744 fő
4-14	14192 fő	14348 fő	14500 fő	14262 fő
15-18	4359 fő	4405 fő	4504 fő	4548 fő
19-20	2243 fő	2223 fő	2167 fő	2321 fő
21-29	13751 fő	13083 fő	12434 fő	12835 fő
30-45	37096 fő	36712 fő	36223 fő	36040 fő
46-55	16694 fő	17682 fő	12434 fő	18569 fő
56-65	16649 fő	16026 fő	14953 fő	14811 fő
66-75	15648 fő	16199 fő	17151 fő	16720 fő
76-85	7306 fő	8125 fő	8835 fő	8392 fő
86+	2078 fő	2556 fő	2969 fő	2508 fő
Összesen	135180 fő	136186 fő	136043 fő	135750 fő

Forrás: Fenntartó TSZR nyilvántartó rendszere (lekérdezés: 2018.11.26, 2019.01.29., 2020.01.22.)

- 1. számú táblázat:** Lakosságszám alakulása a korösszetétel függvényében az állandó lakcímmel és tartózkodási hellyel, valamint a III. kerület településszintű lakcímmel rendelkező lakosok számát figyelembe véve

A táblázatban szereplő számokból jól látható, hogy Óbuda-Békásmegyer lakossága az elmúlt évek alatt nagyjából stagnált.

Az európai és magyarországi tendenciák - melyek szerint az idősek számának és népességben belüli arányának növekedése jellemző - a III. kerületi lakosság korösszetételében is megmutatkoznak. A nyugdíjkorhatár 2012-től fokozatosan és egységesen 65 évre emelkedik, ezért a 65 éven felüliek száma fontos adat a szolgáltatások iránti igény vizsgálatakor: 2017-ben 25.032 fő, 2018-ban 26.880 fő, 2019-ben 28.955, míg 2020-ban 27.620 fő tartozott ebbe a korcsoportba a kerületben. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásai (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubja, idősek átmeneti elhelyezése) iránt folyamatos az érdeklődés, 100 %-os a kihasználtság.

A szolgáltatást igénylők többsége 70 éven felüli. Az igénylők szociális körülményei sokszínűek, családi állapotuk heterogén. Előfordul közöttük egyedül élő, házastárral, unokával, gyermekkel kétszemélyes háztartásban élő.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény fogadja azokat az érdeklődőket, akik akár telefonon, akár személyesen felkeresik az Intézményt. Ellátási kötelezettségünk elsősorban a kerületi lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező személyekkel szemben áll fenn. Intézményünk azoknak az igénylőknek nyújt szolgáltatást, akik önmaguk ellátására részben, vagy egyáltalán nem képesek, róluk más nem gondoskodik és ellátásuk iránt intézményünkhöz kérelemmel fordulnak. Az igénylők fizikai és mentális állapota indokoltá teszi a szolgáltatás biztosítását, nincs hozzátartozójuk, vagy földrajzilag távol tartózkodik, vagy maga is segítségre szorul.

Az **étkeztetés** keretében gondoskodunk azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az étkeztetés igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult a 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet szerint:

- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. § (1) bekezdése szerint saját jogú nyugellátásban részesülő személy,
- a megváltozott munkaképességű személy, amennyiben a munkaképesség csökkenés mértéke eléri az 50 %-ot, és alkalmi foglalkoztatásnak minősülő jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet nem folytat,
- azon személy, aki egészségi állapota miatt nem képes elkészíteni a napi egyszeri meleg ételt,
- a súlyosan fogyatékos személy,
- a pszichiátriai beteg személy,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján, a Munkaügyi Központ által álláskeresőként nyilvántartott személy, illetve családtagjai,
- az aktív korúak ellátásában részesülő személy, illetve családtagjai,
- az Szt. 32/B. § (1) bekezdése szerint időskorúak járadékában részesülő személy.

A **házi segítségnyújtás** során - a gondozási szükséglet mértékéről szóló igazolás alapján - segítséget nyújtunk ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- a) saját környezetében,
- b) életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- c) meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** igénybevételénél továbbra is az igénybevevő szociális rászorultságának vizsgálata szükséges.

A szociális rászorultság fennállását a szolgáltatás igénybevételét megelőzően, a jogszabályban előírt feltételek szerint vizsgáljuk.

Az Szt. 65. § (4) bek. alapján: „A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- a.) az egyedül élő 65 év feletti személy,
- b.) az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- c.) a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.”

A **nappali ellátást, az idősök klubjainak szolgáltatásait** minden olyan felnőtt korú, kerületben élő, vagy tartózkodó nyugdíjas ember veheti igénybe, aki a szolgáltatási elemek, a programjaink iránt érdeklődik, a házirendet elfogadja, és a közösségi együttlétre háziorvosa alkalmasnak tartja.

Az **időskorúak gondozóháza, a „Derús Alkony” Gondozóház** elsősorban a III. kerületi, másodsorban Budapest és Pest megye közigazgatási területén élő idős lakosság számára nyújt teljeskörű ellátást átmeneti elhelyezés formájában, napi 24 órában. Azoknak az idős embereknek

kínáljuk a szolgáltatást, akik átmenetileg nehéz helyzetbe kerültek, de egészségi állapotuk, illetve szociális körülményeik változásával ismét képessé válnak az önálló életvitelre, vagy idősök otthonában történő elhelyezésre várnak. A gondozóház Pünkösdfürdő zöldövezetében, csodálatos környezetben található. Parkosított kert övezi, ahol lehetőség nyílik sétára, levegőzésre, pihenésre. Az akadálymentes, földszintes épületben az idős emberek 1-2 ágyas szobákban nyernek elhelyezést. Az igényesen kialakított, korszerűen felszerelt helyiségek európai színvonalú környezetet biztosítanak a bentlakók számára.

Az **otthoni szakápolás** kizárólag háziorvosi elrendelésre, szakorvosi javaslat alapján vehető igénybe. A szolgáltatás igénybevételénél az ellátott egészségi állapota a meghatározó.

III. A FENNTARTÓ ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMEEK

Tanácsadás:

- Életvezetési tanács nyújtása
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Orvosi tanácsadás

Esetkezelés:

- Probléma feltárása, meghatározása
- Cél meghatározása
- Beavatkozási pontok meghatározása
- Hivatalos ügyek intézésének segítése
- Krízisintervenció

Gondozás:

- Az igénybevevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres, vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatás, fejlesztés, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartást, visszailleszkedést.
- Egészségi állapot figyelemmel kísérése, támogatás terápia követésben
- Egészségügyi alapellátáshoz, szakellátásokhoz történő hozzájutás megszervezése, segítése
- Fizikai és mentális támogatás
- Pihenés biztosítása
- Személyi higiéné biztosításában segítségnyújtás
- Folyadékpótlás ellenőrzése
- Családi és társas kapcsolatok támogatása

Étkeztetés:

- Étkeztetés biztosítása helyben fogyasztással, elvitellel, házhoz szállítással
- Segítségnyújtás étkezéshez

Felügyelet:

- Az igénybevevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes, vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felügyelet szolgáltatási elemet biztosít.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:

- Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében.
- A személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Készségfejlesztés:

- Az igénybevevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.
 - fizikai aktivitás megőrzését, javítását célzó mozgásos foglalkozások
 - fejlesztő, szinten tartó preventív célú foglalkozások
 - szabadidős programok
 - tömegkommunikációs eszközök biztosítása, használatának segítése

Közösségi fejlesztés:

- A kerület lakosságát érintő integrációs, informáló, kapcsolatszervező tevékenység. Közösségi együttműködést valósít meg.

IV. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásainak igénybevétele egységes szabályok szerint történik, az Ir-ben megfogalmazottak alapján.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

A cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő.

Ha az ellátást igénylőt a bíróság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezte, nevében a gondnoka jár el.

A kérelmet az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény székhelyén és bármelyik telephelyén be lehet nyújtani, elő lehet terjeszteni. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét az intézmény tájékoztatja, mely tájékoztatás tartalmazza:

- az intézményben biztosított ellátás tartalmát és feltételeit;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokat;
- a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjét (ha a kérelmet az időskorúak gondozóházába nyújtja be);
- panaszjog gyakorlásának módját;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteit;
- az intézmény házirendjét;
- a fizetendő térítési díjat, teljesítési feltételeket, továbbá a mulasztás következményeit;
- a jogosult jogait és az érdekeit képviselőtársadalmi szervezeteket.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény az egyes szolgáltatásait az alábbi rendszerességgel biztosítja:

- Szociális étkeztetés az év minden napján;
- Házi segítségnyújtás munkanapokon napi 8 órában
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az év minden napján, napi 24 órában;
- Nappali ellátás: az Idősek Klubjai naponta 8 órában;
- „Derűs Alkony” Gondozóház az év minden napján napi 24 órában;
- Otthoni Szakápolási Szolgálat a hét minden napján, hétfőtől péntekig 8-16 óráig, hétvégén ügyeleti rendszerben működik;
- Segédeszköz kölcsönző munkanapokon 8-15 óráig tart nyitva.

Az intézményi jogviszony létrejötte előtt

- **a házi segítségnyújtás esetén** a kérelmező gondozási szükségletének felmérése történik meg. Az intézmény értesítést küld az ellátást kérő személynek az ellátás biztosításáról, a személyi térítési díj összegéről, befizetésének módjáról. A gondozási szükséglet értékelő adatlapot az intézményvezető (vagy az általa írásban megbízott személy) és a házi orvos is aláírja.
- **a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén a szolgálat vezetője** gondoskodik a szociális rászorultság vizsgálatáról. A szolgáltatás csak szociális rászorultság fennállása alapján vehető igénybe.
- **az átmeneti ellátás esetén** előgondozást kell végezni. Az intézményvezető szóban vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről, valamint az előgondozás időpontjáról.

Az előgondozás célja:

- az elhelyezést igénybe vevő helyzetének megismerése annak megállapítása céljából, hogy az igénybe vevő állapotának és szükségleteinek megfelel-e az intézmény szolgáltatása,
- a szolgáltatás biztosítása előtt tájékoztatás nyújtása az elhelyezést igénybe vevő részére az intézményi életre való megfelelő felkészülés érdekében,
- annak vizsgálata, hogy az ellátást igénybe vevő életkora, egészségi állapota, valamint szociális helyzete alapján jogosult-e az ellátásra,
- a szolgáltatás biztosításának előkészítése az igénybe vevő részére a fogadó intézményben,
- az intézményben élők és dolgozók felkészítése az új igénybe vevő fogadására, az intézménybe történő beilleszkedés zavartalan biztosítása.

Az előgondozás keretében az intézményi vezető ápoló, vagy a mentálhigiénés szakember felkészíti az ellátást igénybevevőt és hozzátartozóját az intézményi elhelyezésre és tájékoztatja az intézmény által nyújtott szolgáltatások köréről, igénybevételeinek feltételeiről és a fizetendő térítési díjakról.

Az előgondozás során az előgondozást végző személy a helyszínen tájékozódik az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről és egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, valamint az ellátásra való jogosultságának fennállásáról. Ennek ismeretében véleményt nyilvánít arról, hogy az intézmény szolgáltatásai megfelelnek-e az ellátást igénybe vevő szükségleteinek és állapotának. Ha az intézmény szolgáltatása az igénybe vevő szükségleteinek, állapotának nem felel meg, az előgondozást végző személy más ellátási forma igénybevételeire tesz javaslatot. [Ir. 6. § (1) bek.]

Az előgondozást végző személy tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét az intézménnyel kötendő megállapodás tartalmáról, valamint a térítési díj várható mértékéről is. [Ir. 6. § (2) bek.]

Ha az előgondozást végző személy az igénybe vevő egészségi állapota tekintetében lényeges különbséget észlel az indítványban foglaltakhoz képest, úgy

- kezdeményezi, hogy az intézmény orvosa - amennyiben erre mód van - előzetesen vizsgálja meg az ellátást igénybe vevőt, és/vagy
- az intézményvezető kezdeményezi az *orvosi igazolásban foglalt megállapítások* felülvizsgálatát az igénybe vevő lakóhelye szerint illetékes egészségügyi szakrendelés - az ellátást indokoló diagnózis szerint illetékes - szakorvosától. [Ir. 6. § (4) bek.]

Az előgondozást végző személy szükség esetén segítséget nyújt az ellátást igénybe vevőnek az előgondozás során észlelt és hatáskörébe nem tartozó probléma megoldásához.

Az intézményi jogviszony keletkezését az intézményvezető, illetve meghatalmazottja döntése alapozza meg. Az intézményvezető a döntésről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Elutasítás esetén az értesítés írásban történik.

Ha az ellátást igénybevevő, illetve törvényes képviselője az intézményvezető döntését vitatja – az Szt. 94/A. § (3) bekezdése értelmében –, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat. A felülvizsgálati kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztályán kell benyújtani. A polgármesteri döntés ellen bírósághoz lehet fordulni.

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt. A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

Információnyújtást és tanácsadást intézményi jogviszony létesítése nélkül is igénybe lehet venni.

Az Otthoni Szakápolási Szolgáltatás

Igénybevételének módja eltér a fenti szolgáltatásoktól. A szakorvosi javaslat alapján a családorvos 2x14 gyógytornát és maximum 4x 14 szakápolási vizitet rendelhet el. A beteg heti hét napos, ill. heti 2, vagy heti 3-szori ellátást kaphat. A szakápolás befejezését családorvos és a szolgálat vezetője aláírásával, pecsétjével hitelesíti.

Ingyenes Segédeszköz kölcsönzés

Írásos orvosi javaslatra lehet igénybe venni. A szolgáltatás időtartama maximum 6 hónap. Az igénybevevő és a szolgáltató között kölcsönbeadási szerződést jön létre.

A szolgáltatásokért fizetendő térítési díjak mértékét az Önkormányzat Képviselő-testülete évenként határozza meg.

A megállapított személyi térítési díjról az intézmény vezetője értesíti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét.

Lehetőség van arra, hogy az ellátást igénylő, az ellátott vagy a térítési díjat megfizető más személy, írásban vállalja a mindenkorinti intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. Ebben az esetben a jövedelemre vonatkozó igazolásokat nem kell csatolni a kérelemhez. (Szt. 117/B. §)

Amennyiben az ellátásra jogosult, vagy fizetésre kötelezett kérelmére a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díjat indokolt esetben a Polgármester méltányosságból elengedheti, illetve mérsékelheti. A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani. Az intézményvezető a kérelmet javaslatával ellátva 8 napon belül megküldi a Polgármesteri Hivatalnak.

A térítési díj felülvizsgálatáról, a szolgáltatás megszűnéséről, valamint a személyi térítési díjhátralékról a Házi Segítségnyújtó Szolgálat vezetője, a Nappali ellátást vezetője, illetve a Gondozóház vezetője írásban értesíti az igénybevevőt, illetve törvényes képviselőjét. Az intézményvezető feladata, hogy negyedévente tájékoztassa a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében. (29/1993. (II.17.) Korm. rendelet 31. § (2)-(3) bek.)

Dokumentációs rend

Étkeztetés esetén: Étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló

Házi segítségnyújtás esetén: Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz személyi gondozás és Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz szociális segítség esetén [1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklet]

Nappali ellátás esetén: Nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója

Átmeneti ellátás esetén: Gondozási terv [1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 7. § (1) b) pont]

Igénybevevői nyilvántartás

Az országos jelentési rendszerbe naprakész információt nyújtunk az intézmény szolgáltatásait igénybe vevőkről. Havonta – a jogszabályban előírtaknak megfelelően – adatot szolgáltatunk az egyes szolgáltatásokra várakozó személyekről.

GDPR

Az adatvédelmi szabályozásnak megfelelően a személyes adatok védelme, illetve az adatkezelési műveletek szakszerűsége biztosított. A hatályos jogszabályoknak való megfelelést a Fenntartó által megbízott L Tender-Consulting Kft. adatvédelmi tisztviselője és az Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat biztosítja.

Az intézményi jogviszony megszűnése

Az intézményi jogviszony megszűnésére, vagy felmondására az Szt. 100-101. §-ban szabályozottak az irányadók.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről, illetőleg az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat megfizető személy vitatja, – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztályán kell benyújtani.

A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság határozata véglegessé nem válik.

Az ellátottak jogai és érdekvédelme

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben az ellátottnak joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt, az intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Szolgáltató Főosztályán kell benyújtani.

A szociális szolgáltatások esetében az Szt. 94/K. §-ban foglaltaknak megfelelően az intézményvezető köteles az ellátottjogi képviselő által nyújtható segítségadás lehetőségéről, valamint az ellátottjogi képviselő elérhetőségéről az ellátottakat tájékoztatni.

Az intézménybe való felvételkor az intézményvezető tájékoztatást ad a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően az ellátott és hozzátartozója számára.

V. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény és a szolgáltatásokat igénybevevő idős emberek közötti kapcsolattartás célja a zavartalan együttműködés elérése és a segítő kapcsolat folyamatos fenntartása. A kapcsolatban az ellátást végző szakember szerepe meghatározó, amelyben különösen nagy hangsúlyt kap a megfelelő kommunikáció.

Az információk kezelése titoktartási kötelezettséggel jár. A személyi adatok illetéktelenek felé történő közlése sérti az ellátást igénylő emberi jogait és méltóságát, fokozza kiszolgáltatottságát, és bizalmának elvesztését eredményezi. Az intézmény munkatársainak magatartása, a megszólítás módja már az első pillanatban tükrözi a teljes elfogadást, a partneri viszonyt az ellátást igénybe venni kívánó ember részére.

A kapcsolattartás módja:

- személyesen (az intézmény hivatalos helyiségében, ill. a szolgáltatást igénybevevő személy lakásán),
- telefon igénybevételével – mobiltelefon, SMS,
- írásban,
- elektronikus úton,
- helyi sajtón keresztül.

A tájékoztatás formái:

Az Intézmény saját honlapot és Facebook oldalt üzemeltet, melyen minden fontos információt megtalálhatnak az érdeklődők.

Szórólapok, prospektusok készítésével és a háziorvosi rendelőkben, szakrendelőkben való elhelyezésével, újsághirdetésekkkel hívjuk fel a lakosság figyelmét az intézmény szolgáltatásaira.

Az Óbuda Újságban, az obuda.hu honlapon és a Facebook-on nemcsak az ellátotti körünket, hanem a kerületben élő valamennyi érdeklődőt tájékoztatjuk a korosztályt érintő kerületi eseményekről, az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásairól, napi történésekről.

Évente kétszer, az Óbuda Újságban előre meghirdetett időpontban ingyenes szűrőnapot szervezünk az óbudai lakosok részére, a rendezvényen résztvevők információt kapnak intézményünk szolgáltatásairól is. Óbuda Napján és a kerületi szintű rendezvényeken szóban és írásban is tájékoztatást adunk a lakosságnak.

A televízió, a rádió, az írott és elektronikus sajtó képviselőinek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül, amelyhez a Fenntartó előzetes engedélye, hozzájárulása szükséges.

VI. ÖSSZEZÉS

Az intézmény szakmai programjában azt a törekvésünket fogalmaztuk meg, hogy a generációk között erősödjön a szolidaritás, enyhüljön az idősök kiszolgáltatottsága, elmagányosodása, a magukra maradt, családvesztett idős embereknek gondozást és szeretetteljes közösséget, kulturált környezetet és változatos és sokoldalú programot biztosítsunk.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény hosszútávon megőrzendő értéknek tekinti, hogy igazodva a változó gazdasági és társadalmi feltételekhez az időskorú emberek számára a szociális biztonsági szempontoknak megfelelő színvonalú ellátásokat nyújtson, az új igények mentén a változásra mindig nyitott ellátórendszerünk új szolgáltatási formákat vezessen be és a kiszélesedett ellátotti kör részére komplex szolgáltatást biztosítson.

Hitvallásunk szerint a minőségi munkavégzésre, személyi segítségnyújtásra csak az a munkatársunk képes, aki biztos pszicho-szociális háttérrel rendelkezik és fizikailag egészséges. Ezek biztosítása érdekében rendszeres foglalkozás egészségügyi háttérrel és szupervíziós lehetőséget nyújtunk dolgozóink számára.

A munkahely légköre, a megfelelő munkakörülmények és a megbecsülés egyaránt hozzájárul a munkatársak képességeinek teljes kibontakoztatásához. A szakmai csoportok rendszeres kapcsolata erősíti a közösségi munkát, a kollektív bölcsesség jóval nagyobb szakmai eredményhez vezet, mint az egymástól elkülönülő gondolkodás.

Fontosnak tartjuk a profilunkhoz illeszkedő szolgáltatásokat nyújtó civil és állami intézményekkel történő együttműködést és a rendszeres tapasztalatcsere lehetőséget.

A fenntartó önkormányzattal folyamatosan együttműködünk.

Fontosnak tartjuk, hogy az ellátás színvonaláról pozitív visszajelzés érkezzen a szolgáltatást igénybe vevő emberektől.

Az Intézmény jövőbeni elképzelései

A Fenntartó szándékának megfelelően az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény a kerületi idősellátások területén az alapszolgáltatások és szakosított ellátás biztosítására és megszervezésére kapott felhatalmazást.

A szociális koncepciónk megvalósítása érdekében egységes elven alapuló, emberközpontú idősügyi stratégiát dolgoztunk ki.

Szakmai célkitűzésünk az idős emberek testi-lelki egészségének és életminőségének javítása, valamint annak biztosítása, hogy megéljék a közösséghez tartozás megtartó erejét, megtalálják helyüket és tiszteletben, megbecsülésben részesüljenek kerületünk szélesebb társadalmi közösségében.

Célkitűzéseink az alábbi irányvonalak mentén fogalmazódnak meg:

- a meglévő szolgáltatások minőségi fejlesztése az igénybevevők érdekében;
- szakmai műhelyeink professzionális működtetése;
- a dolgozók és az ellátottak mentálhigiénéjének megőrzése, erősítése.

Célunk, hogy a tárgyi feltételeiben és szellemi kultúrájában megújult Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény tükrözze az itt dolgozó szociális szakemberek értékorientált elkötelezettségét az idős, rászoruló emberek szolgálata iránt, és méltó módon képviselje Óbuda-Békásmegyér Önkormányzatának arculatát.

VII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Az intézmény számára a jogszabályokban, a képviselő testületi döntésekben megfogalmazott feladat-, működési, hatásköri és szervezeti előírásokat a Szakmai Programban foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni.

A Szakmai Program 2020. március 1-én lép hatályba. Jelen dokumentum hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az Intézmény 2019. április 1-től hatályos Szakmai Programja.

Budapest, 2020. január 31.

**Müller Istvánné
intézményvezető**

Záradék

A Szakmai Programot Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Képviselő-testülete 2020. február 20. napján megtartott ülésén megtárgyalta és az 53/2020.(II.20.) számú határozatával jóváhagyta.

Budapest, 2020. „.....”

dr. Kiss László polgármester megbízásából

**Dr. Bots Dénes
jegyző**

**Turgonyi Dániel Absolon
alpolgármester**